

FROM THE VOCABULARY OF GEMMOTHERAPY: THE FIR TREE

Delia-Mihaela Toarnă (Răuț-Bratiloveanu)

PhD Student, University of Craiova

Abstract: In this article we aim to approach aspects of the term gemmotherapy historically, etymologically and lexico-semanticly. Gemmotherapy is included in complementary therapies. It is considered a branch deriving from phytotherapy, which is less known in linguistic terms. The vocabulary of this therapy brings together interdisciplinary scientific elements of medicine, pharmacy, botany and chemistry, as well as common elements. The names of extracts obtained from plant tissues in the growth phase, of chemical processes and diseases are presented through simple or compound nouns characterized by monosemantism...

Keywords: phytotherapy, gemmotherapy, definition, scientific vocabulary, fir tree.

1. INTRODUCERE

În lupta grea cu forțele complexe ale naturii, din cele mai vechi timpuri, omul s-a confruntat permanent și cu cele mai agresive boli. Neavând niciun alt mijloc de acțiune împotriva bolilor, a fost nevoit să-și caute remediile absolut necesare chiar în mediul înconjurător, unde se găseau din belșug cele mai diverse plante, arbuști și arbori. Așa a descoperit că unele plante sunt dăunătoare, iar altele, din fericire cele mai multe, au efecte benefice pentru combaterea diferitelor boli.

Dificil a fost începutul, când omul a făcut prima constatare că o anumită boală, folosită într-un anumit mod, poate ameliora sau chiar vindeca o anumită boală. Cum diversitatea plantelor în flora spontană era foarte mare, omul a ajuns ușor la concluzia că pentru orice boală trebuie să existe o anumită plantă sau mai multe care o ameliorează sau o vindecă, oricât de rebelă ar fi aceasta.

În prezent, aceste plante sunt studiate științific, cu mijloace moderne, stabilindu-se principiile active conținute, modalitățile cele mai indicate de preparare și extragere, precum și modul de conservare și folosire al lor în vederea obținerii eficienței maxime.

Medicina alternativă (numită și *medicină complementară* sau *medicină neconvențională/tradițională/naturală/dulce*) constă în metode de diagnosticare și tratament care se află în afara medicinei convenționale.

O sănătate perfectă presupune un echilibru între trup, minte și spirit, „minte sănătoasă în corp sănătos”, adică principiile promovate de *medicina alternativă*. O formă de recunoaștere și susținere a *medicinei alternative* este faptul că un număr tot mai mare de instituții de învățământ superior medical din toată lumea au început să ofere cursuri de *medicină alternativă*. *Medicina alternativă* în colaborare cu *medicina alopata* poate fi medicina viitorului.

Există atât organizații internaționale interesate de studiul și promovarea terapiilor complementare, cât și naționale: OMS (Organizația Mondială a Sănătății), NCCAM (National Center for Complementary and Alternative Medicine), ANATECOR (Asociația Națională de Terapii Complementare din România), OPMCA (Ordinul Practicienilor de Medicină Complementară Alternativă din România), UPMCA (Uniunea Practicienilor de Medicină Complementară și Alternativă).

2. GEMOTERAPIA ÎN RÂNDUL TERAPIILOR COMPLEMENTARE

Gemoterapia face parte din terapiile complementare, mai exact din terapiile naturiste/herbaliste alături de *algoterapie*, *aromaterapie* și *oligoterapie*. *Gemoterapia* este considerată a fi o ramură derivantă din *fitoterapie* (terapia cu ceaiuri), fiind o formă a *fitoterapiei* moderne care constă în folosirea elementelor tinere ale plantei (muguri, radicele, rămurele), care au un potențial terapeutic mult mai mare decât restul componentelor sale.

ANATECOR include *fitoterapia*, căci *gemoterapia* nu apare separat, în rândul terapiilor medicale ce țin de terapiile fizice-medicale, alături de: *Hidroterapia*, *Homeopatia*, *Fitoterapia*, *Aromaterapie*, *Naturopatia*, *Dieta și Nutritie*, *Masaj*, *Reflexologie*.

Conform clasificării internaționale a terapiilor complementare și alternative, *fitoterapia* (căci nici aici nu apare menționată *gemoterapia*) face parte din terapiile *herbalistice*, împreună cu: *flori de Bach*, *terapia herbală*, *algoterapie*, *aromaterapie*, *oligoterapie*. OPMCA integrează *gemoterapia* în rândul practicilor herbalistice alături de *algoterapie*, *aromaterapie*, *oligoterapie*, având codul 21.

Potențialul mugurilor, radicelelor, rămurelelor, bobocilor este imens și niciodată nu va putea fi prezentat în întreaga lui amploare. Cercetările medicilor și terapeuților naturiști stau la baza multor publicații din acest domeniu.

Așadar, *gemoterapia* s-a dovedit a fi „o tânără ramură a fitoterapiei, apărută de doar câțiva zeci de ani pe scena terapiilor complementare, dar care a cucerit rapid medicii, farmaciștii și pacienții deopotrivă, datorită eficienței sale, ușurinței aplicării și biodisponibilității sale crescute”¹.

3. CONCEPTUL DE GEMOTERAPIE. ETIMOLOGIE

Conceptul de *gemoterapie* este complex, reunind toate elementele tinere ale plantelor utilizate, aplicațiile acestora și mai ales bolile care pot fi tratate prin această metodă.

În studiile de specialitate este definită ca o terapie ce se realizează cu ajutorul *alcoolului* și al *țesuturilor vegetale tinere*. *Gemoterapia* este o terapie naturală care utilizează extracte obținute din țesuturi vegetale aflate în faza de creștere. În aceste țesuturi embrionare se regăsesc, indiferent de vârsta plantei, proprietățile de menținere a reacțiilor anabolice, ale celulei vegetale, capacitatea de reproducere și de multiplicare celulară.

În dicționarele generale ale limbii române: DEX, DM, MDA, DEXI acest cuvânt nu este înregistrat, nici măcar în DCR. Apare în cartea Rodicăi Albu, *Terapii complementare glosar terminologic* cu următoarea definiție: „formă a fitoterapiei moderne care constă din folosirea elementelor tinere ale plantei (muguri, rădăcele, amănți, semințe etc.), care au un potențial terapeutic mult mai mare decât restul componentelor sale”².

Deși nu apare în dicționarele generale ale limbii, cuvântul *gemoterapie*, din punct de vedere lexical, în limba română este un compus împrumutat din fr. *gemmothérapie*, engl. *gemmotherapy*. Originea se găsește în lat. *gemma* „mugure”, denumire limitativă, dacă avem în vedere că în terapie sunt folosite și alte părți tinere ale plantelor: mlădițe, amănți, semințe (denumirea mai corectă ar fi meristemoterapie). Au apărut și alte cuvinte care exprimă evoluția și dimensiunea științifică a acestui domeniu în timp: *gemoterapeut*, *produse gemoterapice* (<https://www.plantextrakt.ro/produse-gemoterapice>), *preparate gemoderivate* (<http://www.centrulnatura.ro/echinoctiul-de-primavara-si-gemoterapia/>), *tratament gemoterapic* sau *metodă gemoterapică* (<https://www.gemoterapie.ro/gemoterapie/istoric-gemoterapie.html>).

¹<https://www.plantextrakt.ro/evenimente/gemoterapia-in-romania-pagini-de-istorie-contemporana-1979-2016>.

² Rodica Albu, *Terapii complementare glosar terminologic*, Editura Performantica, Iași, 2005, p. 85.

Conform surselor medicale, *gemoterapia* „se bazează pe utilizarea *extractelor alcoolice* și *glicerinate* de țesuturi vegetale tinere ca mugurii și radicelele aparținând la vreo 60 de plante diferite. Preparatele sunt prezentate sub forma distilată de două ori. Fiecare extract este cunoscut ca având o afinitate pentru un organ sau o funcție. De exemplu, maceratul glicerinat de muguri de *Ribes nigrum*, sau coacăze negre, în diluția a doua, acționează ca un stimulent al zonei corticale a glandelor suprarenale, adică în același mod cu cortizonul”³.

Cuvântul *alcohol* este de origine arabă. În scrierile alchimistilor arabi și ale medicilor arabi (anii 900) se găsesc primele indicații despre *alcohol*. Eugenia Mincu (cf Arnaudov, 1979, p. 432) afirmă că, „arabii au început să distileze vinul, obținând spirt pe care l-au numit *al-kohl* „lucru subtil”. Mai târziu, încep să se construiască aparate de distilare, produsul distilării fiind numit *aqua vitae* sau *aqua ardens*. În limbile savante se atestă și latinescul *spiritus* care, printr-o înțeleaptă și empirică asociere cu „suflare” (vehementior *spiritus ventus* est), „vitalitate” (*spiritus patriae reddere*), „suflet” (*dum memor ipse mei, dum spiritus hos regit artus*; atâta timp sunt conștient, cât sufletul dirijează corpul meu) etc. a evoluat în spirt, o altă denumire pentru aceeași *aqua vitae* sau *aqua ardens*. Sinonimia *alcohol* = *spirt* este prezentă în mai multe surse lexicografice”⁴.

Gemoterapia este o terapie naturală care utilizează extracte obținute din țesuturi vegetale aflate în faza de creștere.

În aceste țesuturi embrionare se regăsesc, indiferent de vârsta plantei, proprietățile de menținere a reacțiilor anabolice, ale celulei vegetale, capacitatea de reproducere și de multiplicare celulară. *Gemoterapia* poate fi considerată după lungi cercetări și o punte de legătură între *alopatie* și *homeopatie*.

Este apropiată de *alopatie* prin modalitatea de prescriere clinică, ce vizează vindecarea simptomelor clinice și normalizarea parametrilor biologici, pe baza organotropismului (acțiunii specifice la nivelul anumitor organe) fiecărui preparat gemoterapic (fapt demonstrat prin cercetări științifice "in vitro" și "in vivo"), iar de *homeopatie* prin modul de preparare: diluția care conferă produsului proprietatea de a regla potențialul energetic al sistemului reticulo-endotelial. Se inițiază astfel reacții care duc la eliberarea celulelor de toxine (detoxifiere celulară), producându-se așa-numitul „drenaj celular”, astfel încât celulele deblocate își pot reface structura și funcționalitatea.

Concret, conceptul de gemoterapie este complex, reunind o serie de substanțe și operații cu efect asupra organismului, boli ce pot fi tratate prin această terapie de la mic la mare.

În România există Asociația Română de Gemoterapie și Homeopatie (ARGH), cu sediul în Cluj, pe site-ul oficial <https://www.gemoterapie.ro/carti-gemoterapie.html>, pe lângă multe informații despre această terapie, fiindu-ne prezentate și câteva cărți de bază ale acestei terapii scrise de specialiștii (medici, chimiști, farmaciști, cercetători) ce fac parte din această asociație: *Acta Gemmotherapeutica* (vol. I, II, III și IV), *Gemoterapia de la A la Z*, *Gemoterapia în România – pagini de istorie contemporană 1979-2016*, publicate de specialiștii ARGH. Alte cărți despre această terapie nouă: *Compendiu de gemoterapie clinică* de Fernando Piterà, *Gemoterapia pentru toți – O introducere în îngrijirile din stările acute* de Lauren Hubele, *Gemoterapia pentru toți – Susținerea imunității la bebeluși și la copiii mici* de Lauren Hubele, *Gemoterapia pentru prietenii noștri necuvântători scrisă de medicul veterinar Stephen Blake*. Traducerea acestor cărți în cadrul Asociației Române de Gemoterapie și

³http://www.sfatulmedicului.ro/dictionar-medical/fitoterapie_3500 (accesat la 06.05.2019)

⁴ Eugenia Mincu, Static and dynamic in medical terminology, Târgu-Mureș, 2017, p. 83, preluat de pe: <http://www.diacronia.ro/ro/indexing/details/V4060/pdf> (accesat pe 08.05.2019)

Homeopatie va contribui ca medicii, farmaciștii, precum și publicul larg din România, să înțeleagă și să probeze puterea vindecătoare a părților tinere de plantă folosite în *gemoterapie*.

Pe piața farmaceutică românească există 66 de extracte gemoterapice fabricate de Laboratoarele Plantextrakt – Cluj, prin prelucrarea plantelor culese din flora spontană din zone certificate ecologic sau din culturile proprii, tratând boli din sfera pulmonară, digestivă, renală, osteo-articulară, cardio-vasculară, cerebrală, cutanată, genitală. Produsele sunt ambalate în flacoane de sticlă brună, prevăzute cu dop picurător, neprezentând în general reacții adverse sau contraindicații.

Conform produselor gemoterapice întâlnite pe <https://www.plantextrakt.ro/produse-gemoterapice/gemoterapice-unitare> enumerăm câteva și nivelele lor de acțiune: *extract din amănți de mesteacăn pufos*: sistem endocrin și aparat genital; *extract din mlădițe de afin*: metabolism glucidic, ochi, tract gastrointestinal, aparat urinar, mucoase, sistem vascular; *extract din mlădițe de cătină roșie*: sânge, măduvă osoasă, ficat și splină; *extract din mlădițe de mur*: aparat respirator, aparat osteoarticular, uter, mucoase, rinichi, sistem circulator; *extract din muguri de alun*: ficat, plămâni, măduvă osoasă, sistem vascular; *extract din muguri de brad*: oase, dinți (favorizează fixarea calciului în oase și creșterea țesutului osos), măduvă osoasă (stimulează formarea globulelor roșii), aparat respirator (acțiune balsamică); *extract din radicele de porumb*: inimă, musculatură striată, ficat, rinichi, piele; *extract din scoarță de salcie*: aparat osteoarticular, centrul hipotalamic (reducerea febrei), *extract din semințe de viță-de-vie*: aparat cardiovascular: antioxidant care ajută la menținerea sănătății sistemului cardio-vascular (capilaro-, arterio- și venoprotector) etc.

4. ISTORIC

Gemoterapia își are originile, ca multe alte terapii, în Antichitate. Printre primii medici cercetători ai gemoterapiei, îi amintim pe Galenus, Paracelsus sau Alexander Von Humboldt.

Alexander Von Humboldt (1779-1804), „cel mai mare explorator care a realizat cercetări interdisciplinare, dorea să înțeleagă interacțiunea dintre vegetație, faună, sol și climă și să explice importanța deosebită pentru sănătatea oamenilor și a planetei. Mulți dintre medici ignoră aceste conexiuni cu mediul înconjurător și importanța lor în viață și medicină. El a spus că cea mai periculoasă viziune despre lume este cea a oamenilor care nu au privit niciodată lumea”. Înțelegerea semnificației unei plante presupune înțelegerea misterelor vieții”⁵.

Gheorghe Grigore ne face cunoscut că „primele mărturii scrise despre plantele medicinale ne-au rămas de la sumerieni, populația care a trăit cu circa 8000 de ani în urmă în zona râurilor Tigru și Eufrat, din Asia. În orașul Nipur s-a găsit o tăbliță de argilă care poate fi socotită prima farmacopee din lume. Din ea aflăm că încă de atunci salcia, bradul, părul, sarea marină și nitratul de potasiu erau folosite ca droguri”⁶.

În China s-a descoperit „o carte scrisă acum 2000 de ani în care sunt descrise sute de plante medicinale cu întrebunțările lor. În Asia Mică, aheologii au scos la iveală 22000 de tăblițe de lut, vechi de 4000-5000 de ani, dintre care 33 reprezintă un adevărat dicționar al plantelor medicinale”⁷.

Părintele gemoterapiei moderne este medicul belgian Pol Henry, cel care a redescoperit calitățile benefice ale mugurilor și a înțeles și explicat paralelismul existent între evoluția pădurii și evoluția materiei proteice la om. Aceste țesuturi embrionare din care

⁵<https://www.gemoterapie.ro/gemoterapie/istoric-gemoterapie.html> (accesat la 08.05.2019)

⁶ Gheorghe Grigore, *Fitoterapia și Apiterapia*, Editura Ștefan, București, 2008, p. 7.

⁷ Gheorghe Grigore, *Plantele medicinale de la A la Z*, Editura Ștefan, București, 2008, p. 7.

an de an plantele se refac, conțin principiile active și energia necesară reluării ciclului anual de viață. Primele sale lucrări în domeniul gemoterapiei se publică în 1959 în „Analele homeopatice din Normandia”.

Pol Henry a denumit această metodă terapeutică cu mai mulți termeni: „gemoterapie, blastoterapie și fitoembrioterapie. Dintre acestea, termenul de gemoterapie s-a impus, fiind mai ușor de reținut (dar și contestat de către unii specialiști care consideră că se poate confunda cu terapia cu pietre prețioase geme) ”⁸.

COMPENDIU DE GEMOTERAPIE CLINICĂ (Meristemoterapia) scrisă de doctorul Fernando Piterà, medic italian, docent în homeopatie, fitoterapie și bioterapie poate fi considerată o lucrare de căpătâi în domeniul gemoterapiei prin cele peste 80 de astfel de monografii. Autorul prezintă „aspecte botanice (îmbogățite la unele plante și cu aspecte legate de simbolismul plantei), componente și substanțe active, proprietăți terapeutice tradiționale și specifice gemoterapiei, partea /părțile de plantă folosite în gemoterapie, organotropismul fiecărui țesut meristematic, sindromul biologic experimental (abordarea analogico-biologică), indicațiile clinice și posibile asocieri (acestea se pot particulariza la fiecare pacient, în funcție de patologia asociată pe care o prezintă), modul general de prescriere pentru produsul gemoterapic singur sau în asocieri și în final remedii gemoterapice complementare analogice sau cu sinergism clinic”⁹.

Această lucrare valoroasă a dr. Piterà, procurată din Italia la inițiativa specialiștilor firmei Plantextrakt, a fost tradusă în limba română de către dr. Sorina Soescu, medic de medicină generală cu competență în homeopatie, fitoterapie și gemoterapie.

5. LEXIC SEMANTIC

Domeniile care furnizează elemente de lexic specializat sunt: medicina, farmacia, chimia și botanică. Raportul între aceste domenii este evident: *gemoterapia*, fiind legată de medicină și farmacie, care la rândul lor utilizează termeni din chimie și botanică.

În *gemoterapie*, elementele de lexic științific interdisciplinar provin din:

a) *medicină* (numele bolilor): *acnee, adenom, arterită, artroză, bronșită, bronhopneumonie, ciroză, cistită, diabet, dispnee, eczema, faringita, fibrom uterin, fibrilația atrială, gingivita, glaucom, hematemeza, hepatita, icter, infarct, leucemie, lipom, miopie, nevralgie, otită, pancreatită, rinită, sinuzită, tahicardie, ulcer, varice* etc;

b) *farmacie* (nume de substanțe utilizate în prepararea medicamentelor și a siropurilor): *extracte hidro-glicero-alcoolice, macerat glicerinic, alcool etilic, sirop, unguent, administrare orală, flacon*;

c) *chimie* (nume de substanțe, operații): *extract, alcool, diluție, presare, distilare*;

d) *botanică* (nume de plante cu echivalent științific de origine latină): *mesteacănpușos (Betula pubescens), salcie (Salix alba), cedru (Cedrus libani), cătină roșie (Tamarix gallica), lemn câinesc (Ligustrum vulgare), mur (Rubus fruticosus), păducel (Crataegus oxyacantha), vâsc (Viscum album), brad (Abies pectinata)*.

Lexicul comun este reprezentat de unități simple: *sirop, extract, picături, flacon, efect, produs natural*.

După structură, unitățile lexicale utilizate în *gemoterapie* sunt simple și specifice acestei terapii prin termenii folosiți: *amenți, boboci, mlădiță, muguri, radicele, scoarță, semințe*. Denumirile în jurul cărora s-au format sintagmele nominale sunt specifice acestui domeniu, *gemoterapia*, având ca termen principal substantivul *extract* + prepoziție +

⁸<https://www.gemoterapie.ro/gemoterapie/istoric-gemoterapie.html> (accesat la 08.05.2019)

⁹Carmen, Ponoran, *Istoricul Gemoterapiei*, preluat de pe: <https://www.gemoterapie.ro/gemoterapie/istoric-gemoterapie.html> (accesat în 08.05.2019)

substantiv + prepoziție: *extract din amenți de stejar, extract din amenți de salcie; extract din boboci de magnolie, extract din mlădițe de afin, extract din mlădițe de ienupăr, extract din muguri de brad, extract din muguri de arțar, extract din radicele de porumb, extract din radicele de secară, extract din scoarță de lămâi, extract din scoarță de salcie* etc.

Din punct de vedere semantic, în lexicul *gemoterapiei*, caracterizat prin monosemantism, asocierea elementelor din lexicul științific interdisciplinar cu elementele din lexicul comun produce efecte în procesul de recepție al mesajului, fiind mai accesibil și datorită faptului că are elemente din medicină și farmacie.

6. CONCLUZII

Gemoterapia este o terapie complementară modernă care cunoaște un proces de continuă dezvoltare și diversificare, prin noile combinații de substanțe, procedee și operații, dar mai ales prin rezultatul final, benefic, asupra bolilor atât de aproape de medicina clasică. Elementele lexicale din gemoterapie sunt caracterizate în mare parte prin monosemantism.

Gemoterapia este „o metodă bioterapică ce utilizează extractele obținute din tesuturi vegetale embrionare proaspete: muguri, amenți, mlădițe, rădăcele, scoarța internă a rădăcinii sau scoarța de pe ramuri tinere, seva sau semințe. Părțile tinere ale plantei, recoltate în perioada optimă, sunt supuse procedurii de extracție în stare proaspătă”¹⁰.

În lumea modernă, gemoterapia a câștigat foarte mult teren, utilizatorii fiind din ce în ce mai mulți. Este considerată o cale naturală de menținere a sănătății. Produsele folosite sunt 100% naturale. Marele beneficiu pe care-l aduce gemoterapia este faptul că acționează profund, non violent și fără reacții adverse. Se pot folosi de la orice vârstă, chiar și în rândul animalelor, rezultatele arătându-se mereu vindecătoare și rapide.

Gemoterapia a adus în terapeutică o nouă formă farmaceutică, specifică ei, maceratul glicerinic (oficializat în Farmacopeea Franceză).

Gemoterapia este una din cele mai noi terapii complementare care cunoaște un întreg proces de evoluție ce se reflectă la nivelul lexicului, prin prezența elementelor științifice interdisciplinare, fapt care impune anumite competențe științifice și lingvistice, nu doar pentru terapeut, ci și pentru utilizator.

BIBLIOGRAPHY

Rodica Albu, *Terapii complementare glosar terminologic*, Editura Performantica, Iași, 2005.

Gheorghe Grigore, *Fitoterapia și Apiterapia*, Editura Ștefan, București, 2008.

Gheorghe Grigore, *Plantele medicinale de la A la Z*, Editura Ștefan, București, 2008.

Eugenia Mincu, *Static and dynamic in medical terminology*, Târgu-Mureș, 2017.

SURSE

http://www.sfatulmedicului.ro/dictionar-medical/fitoterapie_3500

<https://www.gemoterapie.ro/gemoterapie/istoric-gemoterapie.html>

<https://www.plantextrakt.ro/produse-gemoterapice>

<https://www.plantextrakt.ro/evenimente/gemoterapia-in-romania-pagini-de-istorie-contemporana>.

¹⁰<https://www.plantextrakt.ro/produse-gemoterapice> (accesat pe 08.05.2019)